

Kunst: wie goed om zich heen kijkt en er oog voor heeft, ziet dat het stedelijk landschap ervan ver-geven is.

Het rommelt in de Amsterdamse binnenstad. Het in binnen- en buitenland beroemde Wallengebied is met haar in rood licht gehulde prostitutie, spannende sekstheaters en talloze seks- en coffeeshops niet alleen een belangrijke toeristische attractie, maar ook een buurt met een criminele infrastructuur waarin internationale vrouwenhandel, mishandeling, illegale drugshandel, witwaspraktijken en belastingontduiking kunnen gedijen. De gemeente constateert dat de 'verkeerde' mensen er de dienst uitmaken en hun nering met verkeerde, dat wil zeggen: crimineel verkregen, middelen financieren.

Veel liever zou de gemeenteraad zien dat het Wallengebied zich ontwikkelt tot een uithangbord van Amsterdams creatieve potentie en daarom zet ze alles op alles om de buurt te zuiveren. Een 'kwaliteits-economie' van galleries, chique restaurants en gespecialiseerde winkeltjes, stelt wethouder Lodewijk Asscher zich voor, kan zij aan zij met een bonafide seksindustrie het gebied - voor het juiste publiek - tot het mooiste en interessantste stukje Mokum maken. Dat Amsterdam daarmee dingt naar de hand van de creatieve klasse, de cultureel geïnteresseerde, kosmopolitische en diversiteit waarderende groep kenniswerkers die wordt beschouwd als de motor van stedelijke economische ontwikkeling, blijkt duidelijk uit het project Red Light Fashion Amsterdam, dat afgelopen januari van start is gegaan.

In dit kader is een deel van het onroerend goed dat voor miljoenen opgekocht werd van 'de koning van de Wallen' Charles Geerts gratis ter beschikking gesteld aan vijftien talentvolle Nederlandse modeontwerpers. Zij mogen een jaar lang de voormalige peeskamers en bovengelige ruimtes gebruiken als atelier en woonruimte. Als tegenprestatie exposeren zij hun collecties achter de ramen waar tot voor kort prostituties zaten om de Wallen een nieuw, hip en creatief aanzien te geven. Met een beetje mazzel worden deze jonge creatievelingen op den duur blijvend aan de stad en haar symbolische economie gebonden. Red Light Fashion Amsterdam is echter meer dan een project voor werk- en woonruimteverschaffing voor armlastige creatieve zelfstandigen. Het resultaat is namelijk kunstzinnig. Het tonen van

haute couture in voormalige hoerenkasten terwijl raamprostitutie in de directe omgeving nog alomtegenwoordig is, stelt de aard van zowel prostitutie als artistieke productie ter discussie. In beide sectoren worden ontastbare goederen verhandeld, intimiteit en originaliteit, en door de fysieke nabijheid van de seks- en mode-industrie rijst de vraag waar de grenzen liggen tussen tentoonstellen, etaleren en exploitatie. De exclusief geklede etalagepoppen zetten als het goed is niet alleen hoerenlopers aan het denken, maar ook modebewuste en trendgevoelige shoppers. Het initiatief prikkelt, confronteert en provoceert en voldoet daarmee aan de impliciete taakstelling van (publieke) kunst. In dit themanummer staat AGORA stil bij de waarde van kunst voor de stad en de betekenis van de grootstedelijke omgeving voor de kunsten. Aan de hand van nationale en internationale voorbeelden wordt de samenhang verkend tussen esthetische en sociaalruimtelijke aspecten van uiteenlopende kunstvormen en aangetoond dat een interdisciplinaire benadering op zijn plaats is.

Voor de variasectie van dit nummer zijn drie artikelen geselecteerd. Met behulp van Descartes en Simmel beschouwen Kees Doevendans en Anne Schram 'paradigm cities' als Brasilia, een totaalontwerp, en Los Angeles, een voorbeeld van een ongeplande woekerende stad. Zij roepen stedenbouwers op om een middenweg te kiezen tussen controle en spontaniteit. Mendel Giezen gaat in op de functionaliteit van diplomatieke relaties en samenwerkingsverbanden die Amsterdam, Berlijn en Londen onderhouden met partnersteden verspreid over de hele wereld. Stedenbanden blijken in de loop der tijd een ideologische betekenisverandering te hebben ondergaan. In de derde variabijdrage doet Raffael Argioli een poging om planologen en geografen te interesseren voor Intelligente Transport Systemen door te wijzen op de ruimtelijke implicaties van verschillende nieuwe vervoersconcepten.

Tot slot zal het waarschijnlijk niemand ontgaan zijn dat AGORA - wederom - een ingrijpende facelift heeft gehad. Wat betreft de opzet is het tijdschrift ongewijzigd, maar de presentatie van de inhoud past volgens de redactie beter in de huidige tijd. Wij willen op deze plaats graag GeoMedia, het facilitair bureau voor cartografie en grafische ondersteuning van de faculteit Geowetenschappen van de Universiteit Utrecht, bedanken voor haar jarenlange ondersteuning en inzet voor ons blad. Met het aantreden van Maarten Mieras en Jeroen Sikma als vormgevers breekt voor AGORA een nieuw hoofdstuk aan.

Redactie AGORA